SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2973

av Gurgin Bakircioglu och Rebecka Le Moine (båda MP)

Utfasning av koldioxidbedövning av grisar

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se över en stegvis och rättssäker utfasning av upphandling och servering i offentliga kök av kött från grisar som bedövats med höga koncentrationer koldioxid, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla verifierbara nationella upphandlingskriterier för djurvälfärd vid slakt, inklusive dokumentation och spårbarhet för bedövningsmetod, och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka inom EU för att plågsamma bedövningsmetoder för grisar ersätts med metoder som ger bättre djurvälfärd och för att regelverket uppdateras i enlighet med tillgänglig forskning och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att främja forskning, innovation och omställningsstöd för alternativ till koldioxidbedövning samt underlätta en ökad andel växtbaserade måltider i offentliga kök och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Skolor, sjukhus och äldreboenden köper varje dag mat för offentliga medel. Den offentliga måltiden ska vara näringsriktig, trygg och resurseffektiv, men också bidra till

att minska onödigt djurlidande. Sverige bör använda sin roll som stor livsmedelsinköpare för att skynda på bättre djurvälfärd i leverantörsledet.

Koldioxidbedövning med höga gaskoncentrationer används i kommersiell grisslakt och är tillåten enligt EU:s nuvarande regler. Att metoden är tillåten betyder emellertid inte att den är djurvälfärdsmässigt oproblematisk. EU:s livsmedelssäkerhetsmyndighet EFSA konstaterade 2020 att exponering för höga koncentrationer av koldioxid är starkt aversiv och förknippad med negativa välfärdseffekter. EFSA rekommenderade att metoden ersätts av mindre aversiva lösningar och att forskning om alternativa metoder stärks.

Ett omedelbart och generellt inköpsförbud skulle kunna bli svårt att genomföra utan fungerande spårbarhet, tillräckliga leveransvolymer och klara upphandlingskriterier. Därför behövs en etappvis modell som förenar höga krav med likabehandling av leverantörer, kontrollmöjligheter och rimlig tid för omställning. Upphandlingsmyndighetens vägledning bör utvecklas så att krav på djurvälfärd kan följas upp med dokumentation i hela leveranskedjan. Samtidigt kan offentliga kök minska beroendet av animaliska råvaror genom att öka utbudet av bra växtbaserade alternativ.

Gurgin Bakircioglu (MP) *Rebecka Le Moine (MP)*